

به نام خدا

خلافت عباسی و تحولات

سرزمین های شرقی

(۶۳۲-۵۷۵ ه.ق)

مؤلف:

میمنت حسن شاهي

انتشارات بین المللی گیوا

سرشناسه : حسن‌شاهی، میمنت، ۱۳۵۵ -
 عنوان و نام پدیدآور : خلافت عباسی و تحولات سرزمین‌های شرقی (۵۷۵ - ۶۲۲ ه.ق.) / مؤلف میمنت حسن‌شاهی .
 مشخصات نشر : تهران: گپوا، ۱۳۹۵ .
 مشخصات ظاهری : ۱۴۸ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۷۹-۰۷-۹
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : عباسیان
 موضوع : ایران -- تاریخ -- خوارزمشاهیان. ۴۷۰ - ۶۲۸ ق
 رده بندی کنگره : DS۶/۳۸خ ۸ ۱۳۹۵
 رده بندی دیویی : ۰۲/۹۵۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۶۲۱۹۲

عنوان کتاب : خلافت عباسی و تحولات سرزمین‌های شرقی (۶۲۲-۵۷۵ ه.ق.)
 مؤلف : میمنت حسن‌شاهی
 ناشر : انتشارات بین‌المللی گپوا
 مدیر اجرایی : محمدصدیق سپهری نیا
 طراح جلد : آریتا گوهری
 صفحه آرا : فاطمه ماهر
 سال و نوبت چاپ : ۱۳۹۵ / اول
 شمارگان : ۱۰۰۰
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۷۹-۰۷-۹
 قیمت : ۱۱۰۰۰۰ ریال
 آدرس : میدان انقلاب، ضلع شمال غرب میدان، جنب بانک رفاه، پلاک ۵۹، طبقه ۲، واحد شرقی
 تلفن : ۰۹۱۲۷۹۸۱۶۵۴ ۰۲۱-۶۶۵۶۲۰۴۴-۶۶۵۶۲۶۳۹
 تارنما : www.sadako.ir www.givabook.ir

فهرست مطالب

.....	مقدمه	۵
فصل اول: کلیات		
.....	پیشینه پژوهش	۹
.....	مروری بر مطالعات پیشین	۹
.....	فصل دوم: وضعیت سیاسی-اجتماعی در نگاه خلافت عباسی و سرزمین های شرقی آن	
(۶۲۲-۵۷۵ ق.)		
.....	ویژگی های شخصیتی خلیفه الناصر	۲۵
.....	عملکرد عمرانی، فرهنگی و مذهبی خلیفه الناصر	۲۵
.....	آیین فتوت و دلایل گرایش خلیفه الناصر به آن آیین	۲۷
.....	اوضاع سیاسی سرزمین های شرقی خلافت در آستانه خلافت الناصر	۳۰
فصل سوم: نقش خلیفه الناصر در روابط سیاسی خوارزمشاهیان با حاکمان همجوار		
.....	جغرافیای خوارزم روند ورود خوارزمشاهیان به عرصه قدرت سیاسی	۳۶
.....	نقش خلیفه الناصر در تنش های سیاسی در روابط سلاطین خوارزمشاهی و غوریان	۳۹
.....	سرزمین غور	۴۰
.....	اصل و نسب غوریان	۴۱
.....	امرا و سلاطین غوری	۴۳
.....	ورود غوریان به صحنه سیاسی	۴۴
.....	جگونگی و روند ورود قراختایان به عرصه سیاست	۴۵

سیاست خلیفه در مناسبات تکش و غوریان ۴۶

نقش خلیفه الناصر در روابط سیاسی سلطان محمد خوارزمشاه و غوریان ۴۸

انگیزه‌های دشمنی سلطان محمد خوارزمشاه و خلیفه الناصر ۵۵

فصل چهارم: جایگاه و نقش خلیفه الناصر در تحولات سیاسی ایران مرکزی و عراق عجم

روابط سیاسی سلطان تکش و طغرل سلجوقی ۵۹

مناسبات سیاسی خلیفه الناصر با اتابکان آذربایجان، اسماعیلیان و خوارزمشاهیان ۶۴

مفهوم نهاد اتابکی ۶۴

روند راه یابی اتابکان آذربایجان به صحنه قدرت ۶۴

چگونگی روابط سیاسی اسماعیلیان با خلافت عباسی ۶۷

نقش خلیفه الناصر در ائتلاف و اختلافات سیاسی منطقه عراق عجم ۶۹

فصل پنجم: فرایند و چگونگی تهاجم مغولان به ایران

موقعیت و وضعیت جغرافیای مغولستان ۷۷

ورود چنگیزخان به عرصه قدرت ۷۷

جایگاه و نقش دولت قراختایی ۷۹

واقعۀ اترار - نقطه عطف در هجوم مغولان به ایران ۸۳

نگاهی نقادانه به واقعۀ اترار ۹۲

فصل ششم: ریشه یابی زوال و انحلال دولت خوارزمشاهی

سیاست مذهبی سلطان محمد خوارزمشاه ۱۰۱

جایگاه دیوان، دربار و ارتش در دولت خوارزمشاهی و مغول ۱۰۷

عوامل موثر در تسریع هجوم مغول و انحطاط دولت خوارزمشاهی ۱۱۱

روابط سیاسی خلیفه الناصر و جانشینان محمد خوارزمشاه ۱۱۵

ضمائم ۱۲۳

کتابشناسی ۱۴۱

خلافت عباسی در زمان خلیفه الناصرالدین الله (۶۲۲-۵۷۵ هـ)، در نتیجه افول قدرت سیاسی سلاجقه، فرصتی دوباره در جهت احیای قدرت و حیثیت خویش یافت. در این زمینه، خلیفه الناصر طی دوران خلافت طولانی خود، توانست نقشی فعال در تحولات جاری سیاسی اجتماعی زمان خویش، بویژه در مناطق شرقی خلافت ایفا نماید. در این رابطه بررسی وضعیت فراز و نشیب، در مناسبات سیاسی حکومت خوارزمشاهی با خلافت عباسی در دوران این خلیفه و مناسبات سیاسی نظامی که با توجه با سیاست‌های خلیفه الناصر، میان خوارزمشاهیان، قراخانیان، مغولان و دیگر حکومت‌های محدوده شرقی خلافت، در آن زمان برقرار بود، ضروری است. با توجه حضور فعال الناصر و سران حکومت‌های تابع وی در بیشتر این جریان‌ها و رخدادها، رساله حاضر به بررسی مناسبات سیاسی دولت‌های مذکور و نقش خلیفه عباسی در اختلافات و اتحادهای این سرزمین‌ها، در میان آنان خواهد پرداخت.

با سقوط حکومت سلجوقیان، راقی دستگاه خلافت عباسی فرصتی یافت تا، اعتبار و حیثیتی مجدد برای دستگاه خلافت عباسی کسب نماید. در این مسیر عواملی چند مانع از دست یابی و توفیق خلیفه عباسی، الناصرالدین الله به این خواسته گردید. از جمله ظهور حکومت قدرتمند خوارزمشاهیان که، به ویژه در زمان سلطان تکش و علا الدین محمد خوارزمشاه، قدرت و وسعتی فوق العاده یافته و برخوردهایی با دستگاه خلافت داشت. سپس خلیفه الناصر، جهت مقابله با قدرت روز افزون و گسترش قلمرو حکومتی خوارزمشاهیان، عادی همراهی و مساعدت با آنان، توفیق چندانی برای خلیفه به دنبال نداشت. در این تحقیق روش تاریخی، نقش خلافت در تسریع هجوم مغولان به قلمرو خوارزمشاهیان و مورد بررسی قرار گرفته است.